

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра фінансів та обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту
Володимир ГОРНИК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ

другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

форма навчання денна, заочна

КИЇВ 2025

РОЗРОБНИК силабусу, професор, д.е.н., професор кафедри фінансів та обліку

Наталя ЧЕЧЕТОВА

(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри *фінансів та обліку*

Протокол № 2 від 25.09.2025

Завідувач кафедри
к.е.н, професор

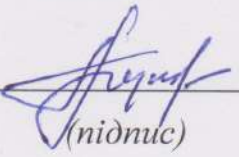
Анатолій ПУТІНЦЕВ

(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми *Фінанси , банківська справа та страхування*

к.е.н, професор, завідувач кафедри фінансів та обліку

Анатолій ПУТІНЦЕВ

(підпис)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Управління державними фінансами, ОК10
2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	2 рік навчання, 1 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	4 кредити, 120 годин (10 години лекції, 12 годин семінари, 10 г. практичні заняття, 88 годин самостійної роботи)
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Екзамен
6. Інформація про консультації	https://classroom.google.com/un5o6fb
7. Мова викладання	Українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Чечетова Наталя Федорівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та обліку
9. Контактна інформація викладача	chechetova.nataliia@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Дисципліна «Управління державними фінансами» є однією з базових дисциплін під час підготовки фахівців в галузі фінансів. Система державних фінансів повинна забезпечувати ефективне виконання державою своїх функцій. В умовах глобалізації економіки наявність ефективної системи управління державними фінансами має фундаментальне значення для забезпечення стабільності національної економіки та фінансової безпеки держави. Вивчення дисципліни передбачає використання чинного законодавства України та інших нормативно-правових актів щодо фінансової сфери діяльності.

<p>Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни</p>	<p>Метою вивчення дисципліни «Управління державними фінансами» є формування системи знань з питань формування і функціонування державних фінансів та набуття практичних навичок застосування інструментарію управління фінансовими ресурсами держави з урахуванням сучасних тенденцій розвитку економіки держави.</p> <p>Завданнями вивчення дисципліни «Управління державними фінансами» полягають у: з'ясуванні концептуальних засад теорії державних фінансів; вивчення теоретичних, організаційно-правових та практичних засад державних фінансів; вивчення основних засад управлінської діяльності у сфері державних фінансів; оволодіння методиками прийняття ефективних рішень у межах формування та використання фінансових ресурсів державного бюджету, цільових бюджетних і позабюджетних фондів.</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Для успішного опанування матеріалу курсу необхідні знання з низки фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін зокрема, «Фінанси підприємств», «Бухгалтерський облік», «Фінансовий менеджмент»</p>
<p>Постреквізити</p>	<p>Написання магістерської роботи</p>
<p>Формат проведення дисципліни</p>	<p>В рамках навчального процесу будуть використовуватися форми та методи: проведення лекцій; тести контролю знань; реферати; презентації; семінари-дискусії, виконання практичних завдань; індивідуальні консультації.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі використовується платформа</p>

	<p>Google Classroom, лекції та семінарські заняття проводяться за допомогою програми електронної комунікації Meet.</p> <p>Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися через Telegram, Viber, електронну пошту</p>
--	---

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни

Згідно вимог освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти наступними **компетентностями**:

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування

Результати навчання:

РН01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

РН02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання фінансів, банківської справи та страхування

РН03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

РН04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування

РН09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування

РН11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського

та страхового менеджменту для прийняття рішень.

PH12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

PH13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

Тематика та зміст навчальної дисципліни

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
Тема 1. Теоретико-організаційні основи управління державними фінансами	Лекція, семінар	усне опитування/обговорення/дискусія/ проблемні питання/ презентація	1/2
Тема 2. Бюджетно-податкова політика в системі управління державними фінансами. Відповідальність за порушення бюджетного законодавства	Лекція, практичне заняття	усне опитування/обговорення/дискусія/ проблемні питання/ презентація/	2/4
Тема 3 Управління державним боргом	Лекція, семінар практичне заняття	усне опитування/обговорення/дискусія/ проблемні питання/ презентація	2/4
Тема 4. Публічні закупівлі в системі управління державними фінансами	Лекція, семінар практичне заняття	усне опитування/обговорення/дискусія/ проблемні питання/ презентація/	1/4
Тема 5. Державний фінансовий контроль та його роль в управлінні державними фінансами	Лекція, семінар практичне заняття	усне опитування//обговорення/ дискусія/ проблемні питання/	2/4
Тема 6. Стратегія управління державними фінансами в умовах економічних перетворень. Державні програми управління державними фінансами.	Лекція, семінар практичне заняття	усне опитування/обговорення/дискусія/ проблемні питання/	2/4

4. Інформація про індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання спрямоване на закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо управління державними фінансами.

В залежності від кола наукових інтересів студенти можуть готувати творче завдання у вигляді аналітичного огляду, яке є основою доповіді на студентській науковій конференції.

Практикум: провести аналітичне дослідження фінансової стійкості сектору загального державного управління; провести аналітичне дослідження окремих параметрів боргової та бюджетної безпеки сектору загального державного управління.

5. Технічне та програмне забезпечення (обладнання).

У звичайному режимі навчання вивчення навчальної дисципліни може передбачати приєднання кожного здобувача до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться тестування, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для обміну думками.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувачу пропонується самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

6. Політика дисципліни

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Після здійснення вибору даної дисципліни (для вибіркових дисциплін), вона стає обов'язковою для вивчення та включається до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.
- Здобувачі вищої освіти мають право скласти екзамен (залік) автоматично, у випадку, якщо впродовж семестру такі здобувачі набрали 90-100 балів.
- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

7. Система оцінювання та вимоги.

Поточний контроль здійснюється в процесі проведення семінарських і практичних занять. Метою цих занять є перевірка засвоєння студентами теоретичного матеріалу і вміння застосовувати набуті знання при вирішенні окремих завдань, ситуаційних задач. Перевірка може здійснюватися в процесі усного опитування та розв'язання ситуаційних задач на практичних заняттях.

Проміжний підсумковий контроль здійснюється у вигляді виконання тестових завдань за результатами першого та другого модуля.

Підсумковий контроль здійснюється на екзамені.

Форми і методи поточного контролю

Форми поточного контролю	Методи поточного контролю
Контроль на семінарських (практичних) заняттях	<ul style="list-style-type: none"> - вибіркоче усне опитування - фронтальне усне опитування - виконання практичних завдань
Контроль на лекції	<ul style="list-style-type: none"> - вибіркоче експрес-опитування - фронтальне стандартизоване опитування за картками або тестами

**Умови визначення навчального рейтингу з курсу
«Управління державними фінансами»**

Робота протягом семестру	T1	5
	T2	9
	T3	9
	T4	9
	T5	9
	T6	9
Індивідуальна робота		10
Екзамен		40
Всього		100

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та за шкалою ECTS наступним чином:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29		F	необхідне повторне вивчення курсу

8. Рекомендовані джерела інформації

Нормативні:

1. Бюджетний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
3. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Основні:

1. Фінанси : підруч. / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2024. 632 с.
2. Бюджетний менеджмент: підручник у 2-х ч. / В. О. Онищенко, С.В. Онищенко, А. Ю. Бережна, О. М. Філонич за ред. В. О. Онищенка. Київ: Знання України, 2023. Ч. 2. 799 с.
3. Бюджетний менеджмент: навч. посіб.в схемах і таблицях/ С. В. Качула, Л. В. Лисяк, О.В. Добровольська. Дніпро: Монолит, 2022. 200 с.
4. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.
5. Бюджетна система: підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко, З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.
6. Бюджетно-податкова безпека: навчальний посібник / за ред. Г. В. Миськів. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 276 с.
7. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
8. Марченко О. М. Фінансова безпека держави : навч. посібник. / Марченко О. М., Пушак Я. Я., Рєвак І. О. Львів, 2020. 356 с.
9. Карлін М. І., Проць Н. В., Борисюк О. В., К21 Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с
10. Карлін М. І. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки держави: навч. посіб. Київ: Кондор, 2020. 416 с.
11. Карлін М.І. Борисюк О.В. Управління державними фінансами: Навч. посіб. – Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2013. – 273 с.
12. Теорія та історія фінансової системи : навч. посібник / [О. Ю.Клепанчук, Н.Б.Татарин, О.П.Нагорнюк та ін.] ; за заг. редакцією О. Ю. Клепанчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 282 с.
13. Фінанси : підруч. / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2024. 632 с.

Допоміжні

14. Азаренкова Г., Буряченко А., Жибер Т. Антикорупційна ефективність у публічних закупівлях. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. Харків. 2020. Том 2. № 33. С. 66–73.
15. Гончаренко М. Теоретичні підходи до визначення сутності та функцій публічних фінансів. *Актуальні проблеми державного управління*.

Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2020. № 1(57). С. 33-43.

16. Гринчишин І. М. Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку: монографія / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; наук. ред.: В. С. Кравців, І. З. Сторонянська. Львів, 2020. 531 с. URL: <http://ird.gov.ua/irdp/p20200001.pdf>.

17. Вергелюк Ю., Болдова А., Москаленко Н. Проблеми забезпечення боргової стійкості України. Економіка та суспільство. 2023. № 56. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-6>

18. Ганзюк С. М., Драй О. О. Загрози фінансовій безпеці України. *Modern Economics*. 2023. № 38. С. 28-33. DOI: <https://modecon.mnau.edu.ua/threats-to-the-financial-security/>

19. Дем'янишин В. Г., Лободіна З. М., Костецький В. В., Дем'янишин В. В. Напрями розвитку інформаційних технологій в управлінні публічними фінансами, державними фінансовими ресурсами та фінансовою безпекою суб'єктів господарювання державного сектору. *Інноваційна економіка*. 2023. № 1. С. 58–70.

20. Дем'янишин В. Сучасні вектори реформування управління державними фінансами в умовах модернізації фінансового механізму та фінансової системи України. *Світ фінансів*. 2021. № 2 (67). С. 51–65.

21. Кириленко О., Жадан О. Підвищення прозорості та обґрунтованості використання бюджетних коштів. *Світ фінансів*. № 3 (68). 2021. С. 23-37.

22. Лютий І. О., Софієнко А. П. Зовнішні запозичення як інструмент фінансової політики держави. *Фінанси України*. 2019. № 5. С. 64-68.

23. Нікіфоров П., Грешко Р., Легкоступ І. Теорія публічних фінансів. Чернівці: ЧНУ імені Ю. Федьковича, 2022. 280 с.

24. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.

25. Опарін В. М., Федосов В. М., Юхименко П. І. Публічні фінанси: генеза, теоретичні колізії та практична концептуалізація. *Фінанси України*. 2017. № 2. С. 110-128.

26. Чечетова Н. Management, finance, economics: modern problems and ways of their solutions, collective monograph, International Science Group. – Boston: Primedia eLaunch, 2021. 660 p. (с. 552-565) <https://isg-konf.com/uk/management-finance-economics-modern-problems-and-ways-of-their-solutions-ua/>

27. Чечетова Н.Ф., Лелюк Н.Є., Колубай Я.С. Аналіз інститутів, що діють на ринку кредитно-інвестиційних ресурсів малого та середнього

підприємництва. *Наукові перспективи (Серія «Економіка»)* Випуск № 7(25). 2022, с. 317-332, <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/2090/2091>

28. Чечетова Н., Чечетова-Терашвілі Т., Лелюк Н. Бюджетне регулювання економічного розвитку міста. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки» // № 5 (97), 2025, с.208-217 <https://www.inter-nauka.com/issues/economic2025/5/11142>

29. ESG-стратегія розвитку регіону: економічний та фінансовий аспект. Чечетова Н., Лелюк Н. *Актуальні питання економічних наук*. № 13, 2025, 22 с. <https://a-economics.com.ua/index.php/home/about>

Інформаційні ресурси

30. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>

31. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

32. Офіційний сайт Державної установи Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: [http:// www.smida.gov.ua](http://www.smida.gov.ua)

33. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

34. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>

35. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>